

Strategia
2030

Instytut Rozwoju

OPRACOWANIE STRATEGII ROZWOJU OBSZARU METROPOLITALNEGO DO 2030 ROKU

Kluczowe i potencjalne motory rozwoju gospodarczego obszaru metropolitalnego

Tomasz Brodzicki

współpraca: Jakub Kwiatkowski

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Podziękowania

- uczestnictwo w warsztatach
- za przesłanie dokumentów strategicznych podmiotów
- za udzielone wywiady telefoniczne
- wypełnienie ankiet w trakcie warsztatów i internetowo
- czas poświęcony na wywiady pogłębione
- przekazywane wskazówki
- konstruktywną krytykę

Kluczowe pytania badawcze

1. Jaka jest współczesna struktura gospodarki OM? Jakie zaszły zasadnicze zmiany w strukturze gospodarczej OM od 1989 roku? Czy zasadnicze trendy będą kontynuowane?
2. Jak przedstawia się przestrzenna dyslokacja działalności gospodarczej (produkcji, usług, centrów dystrybucyjnych) obrębie OM w szczególności w układzie rdzeń – obszar uzupełniający OM? Jaka jest rola i jaki jest charakter powiązań między rdzeniem OM (wąsko rozumianym Trójmiastem) a obszarem uzupełniającym?
3. Na ile zróżnicowana jest gospodarka OM na tle innych obszarów metropolitalnych Polski?
4. Czy współczesna struktura gospodarki OM zwiększa czy redukuje jego ekspozycję i wrażliwość na szoki gospodarcze? Jaka jest wrażliwość gospodarki OM na sezonowość i jak można ją zredukować?
5. Czy na terenie OM możliwe jest zidentyfikowanie klastrów bądź potencjalnych klastrów?

Kluczowe pytania badawcze

6. **Jakie są najważniejsze specjalizacje sektorowe bądź produktowe wyróżniające Trójmiejski OM na tle woj. pomorskiego, kraju oraz innych kluczowych obszarów metropolitalnych? Jaką rolę w rozwoju obszarów uzupełniających OM mogą odegrać tzw. produkty regionalne?**
7. **Jakie sektory przemysłu i usług rynkowych można uznać wspólnie za kluczowe dla OM? Jakie sektory/specjalizacje (w tym tzw. inteligentne specjalizacje) będą kluczowe dla OM w perspektywie 2030 roku?**
8. **Jaki jest współczesny zakres specjalizacji funkcjonalnej na terenie OM i jakich zmian w tym zakresie należy się spodziewać w perspektywie strategicznej (do roku 2030)?**
9. **Na ile niebezpiecznym zjawiskiem dla podtrzymalności rozwoju OM jest jego deindustrializacja?**
10. **W jakim stopniu działania władz OM mogą zmienić strukturę gospodarki Pomorza?**

Trójmiasta nie ma. Także dlatego, że nie chcą tego prezydenci Gdańska, Sopotu i Gdyni budujący od wielu kadencji swą pozycję na podkreślanii wyjątkowości i odrębności swoich grodów.

Trudno znaleźć gdańszczanina, gdynianina lub obywatela Sopotu, który dobrowolnie przyzna, że mieszka w Trójmieście.

Coś takiego nie istnieje, nawet jeśli urzędowe granice między tymi ośrodkami zacierają się i łączą je elementy wspólnej infrastruktury: Szybka Kolej Miejska czy TRISTAR, System Inteligentnego Zarządzania Ruchem.

E. Bendyk, POLITYKA

Karta Trójmiasta (28 marca 2007)

*My, mieszkańcy Gdańska, Sopotu i Gdyni, **pragniemy harmonijnego, wszechstronnego i dynamicznego rozwoju metropolii trójmiejskiej. Wyrzekając się szkodliwej konkurencji, deklarujemy wolę współpracy z poszanowaniem tradycji i tożsamości naszych miast.***

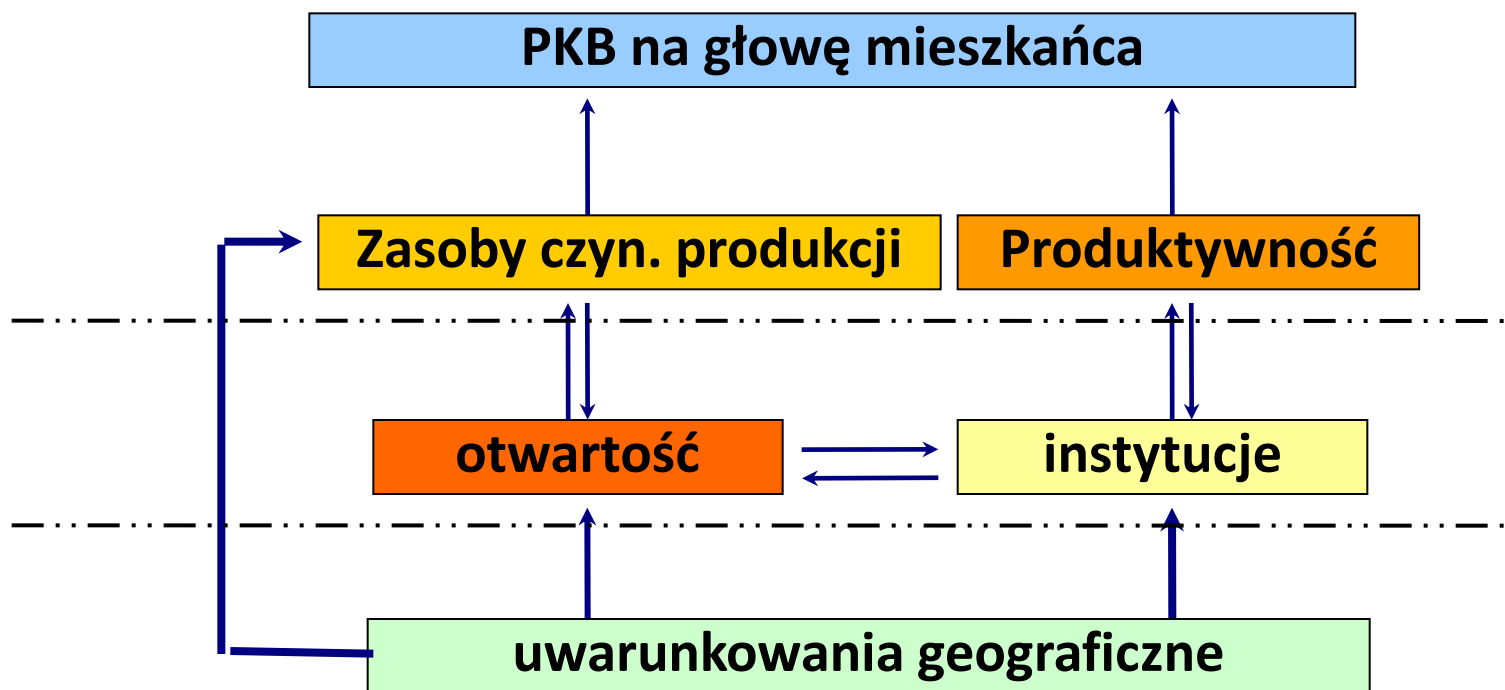
*Uwzględniając powyższe, przedstawiamy **najpilniejsze zadania**, których realizacji powinniśmy się wspólnie podjąć:*

- *wprowadzenie wspólnego biletu komunikacji miejskiej;*
- *opracowanie zintegrowanych rozkładów jazdy komunikacji miejskiej i tras łączących wszystkie trzy miasta;*
- *budowa trójmiejskiej sieci ścieżek rowerowych;*
- *stworzenie kalendarza imprez kulturalnych;*
- *koordynacja dużych remontów dróg w poszczególnych miastach;*
- *wprowadzenie zintegrowanej sygnalizacji świetlnej ("zielona fala");*
- *promocja atrakcji turystycznych Gdańska, Gdyni i Sopotu w kraju i za granicą;*
- *działania mające na celu przyciągnięcie nowych inwestycji;*
- *planowanie budowy obiektów sportowych i kulturalnych;*
- *stworzenie sieci szkół dostosowanej do potrzeb rynku pracy*

Płytkie a głębokie determinanty rozwoju gospodarczego

Rodrik (2002)

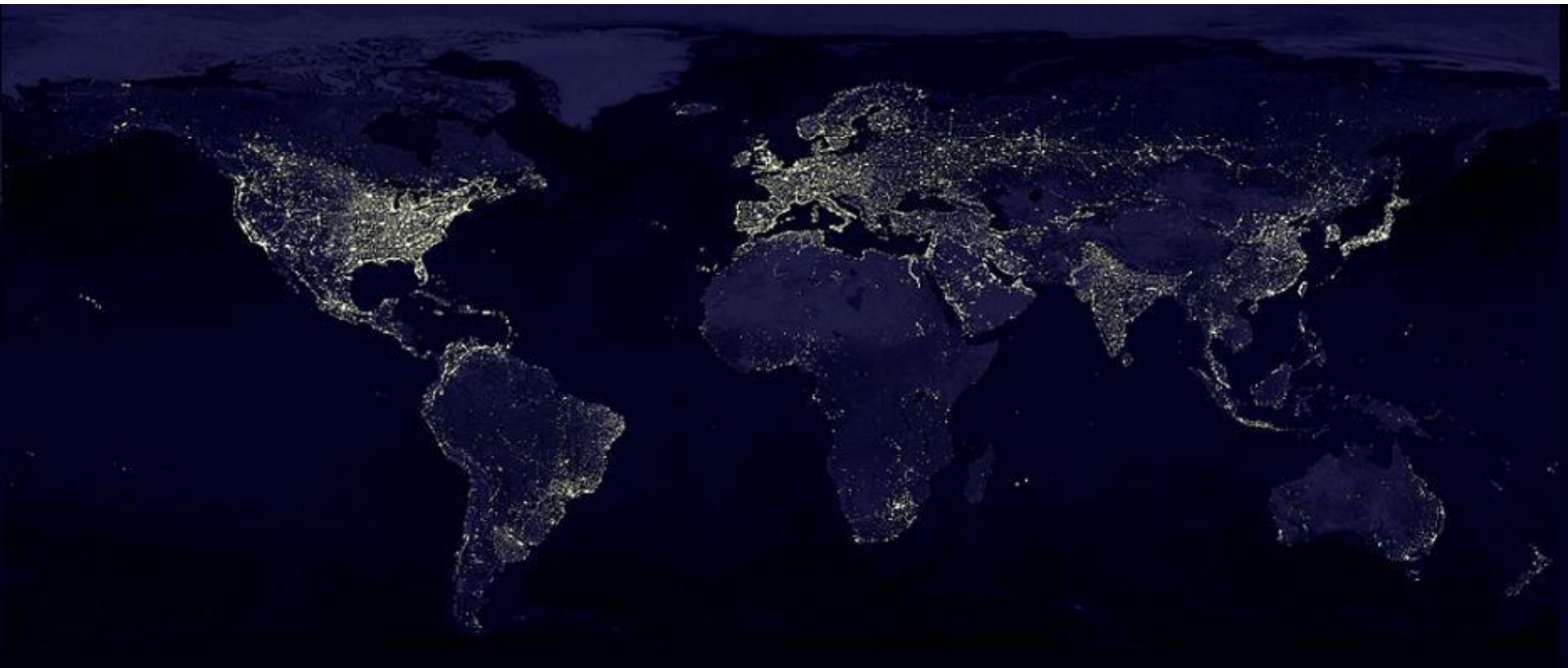
Strategia
2030

Instytut Rozwoju

Najbardziej obiektywna miara poziomu rozwoju

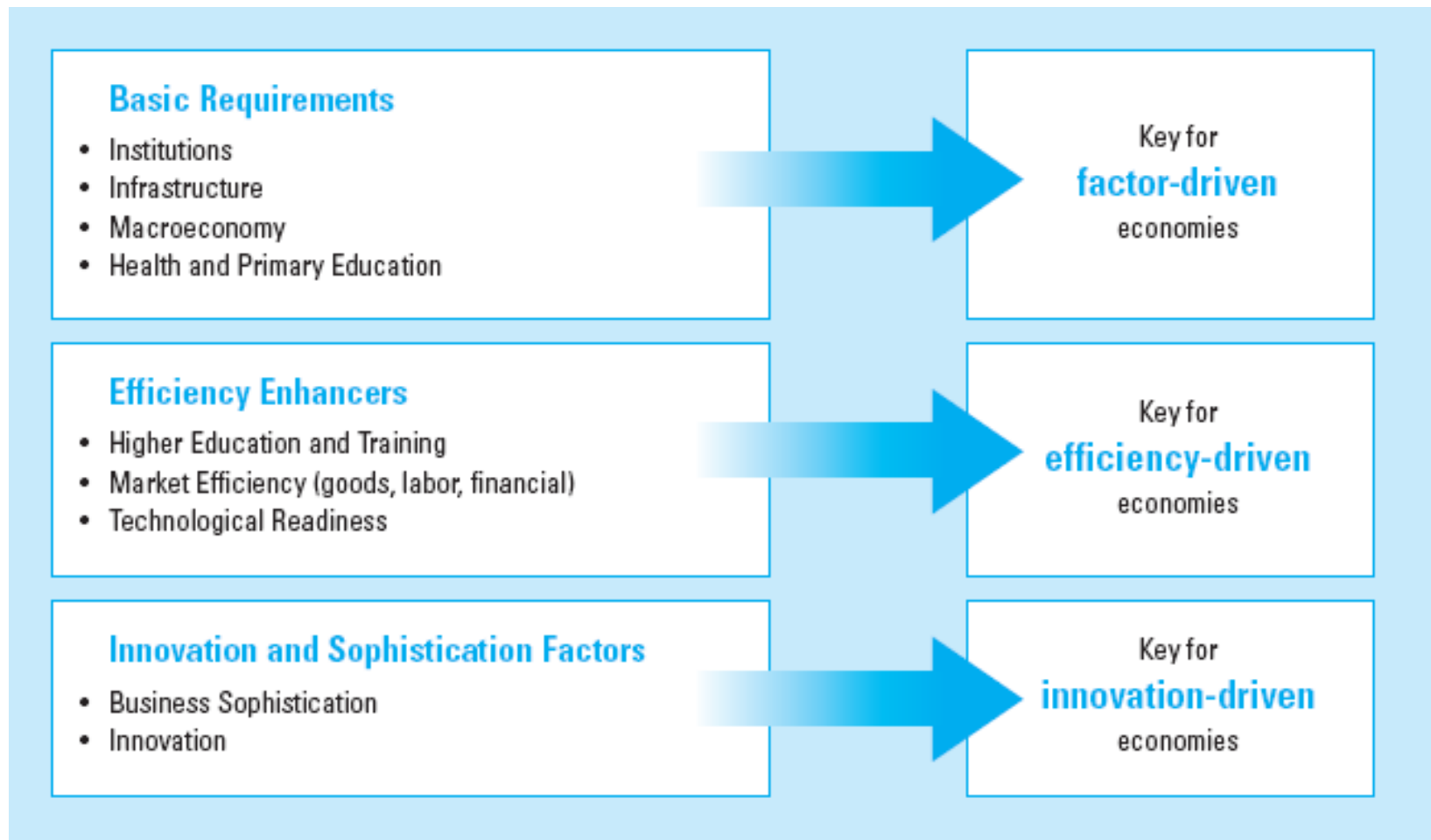

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Fazy rozwoju gospodarczego

Source: WEF (2006)

Powiązania z innymi obszarami diagnoz (główne)

- **Internacjonalizacja gospodarki OM**
- **Nauka, innowacyjność i przedsiębiorczość w OM**
- **Rozwój zasobów ludzkich OM**
- **Demograficzne uwarunkowania rozwoju OM**
- **Rola małych miast i obszarów wiejskich w rozwoju OM**
- **Infrastruktura transportowa OM na tle uwarunkowań przestrzennych**
- **Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko przyrodnicze OM**
- **Zarządzanie OM**

Czym właściwie jest metropolia?

- **kompleks osiedleńczy miasta (lub miast) wiedzy**
- **w którym żyje ponad 500 tys. mieszkańców,**
- **a uczy się ponad 50 tys. studentów,**
- **stanowiący europejski (ponadnarodowy) węzeł transportowy.**

- **Sieć metropolii jest międzynarodowym środowiskiem kapitału, biznesu i wiedzy.**
- **Współczesne metropolie są regionami miejsko-wiejskimi, a nie megagminami.**

Czym właściwie jest metropolia?

- **wizją (pragnieniem)**
- **wspólnotą**
- **wspólnotą interesów (pragmatyzm)**
- **celem**
- **procesem**

Dla kogo właściwie jest metropolia?

- *mieszkańców*
- *studentów*
- *biznesu – przedsiębiorców*
- *biznesu – inwestorów krajowych i zagranicznych*
- *region/gmina – administracja, władze*

- *migrantów*
- *turystów*
- *klasy kreatywnej (w tym nauki)*
- *posiadaczy kapitału*

Jak myśli biznes?

- **Pragmatyzm**
- **Podje muje ryzyko, ryzykując z reguły własnym kapitałem**

- **Czas: krótki okres (2 – 3 lata) (2030???)**
- **Bodziec , nagroda: zysk – maksymalizacja zysku**

- **Lokalizacja:**
 - **korzyści > koszty**
 - **przewaga konkurencyjna**
 - **specyfika sektora (firmy) a specyfika regionu (rynku)**
 - **strategia firmy/konkurentów**
 - **ale również czynniki irracjonalne ...**

- **Biznes nie zna granic (a szczególnie administracyjnych)**

Myślenie strategiczne

nieoptymalna STRUKTURA => CEL

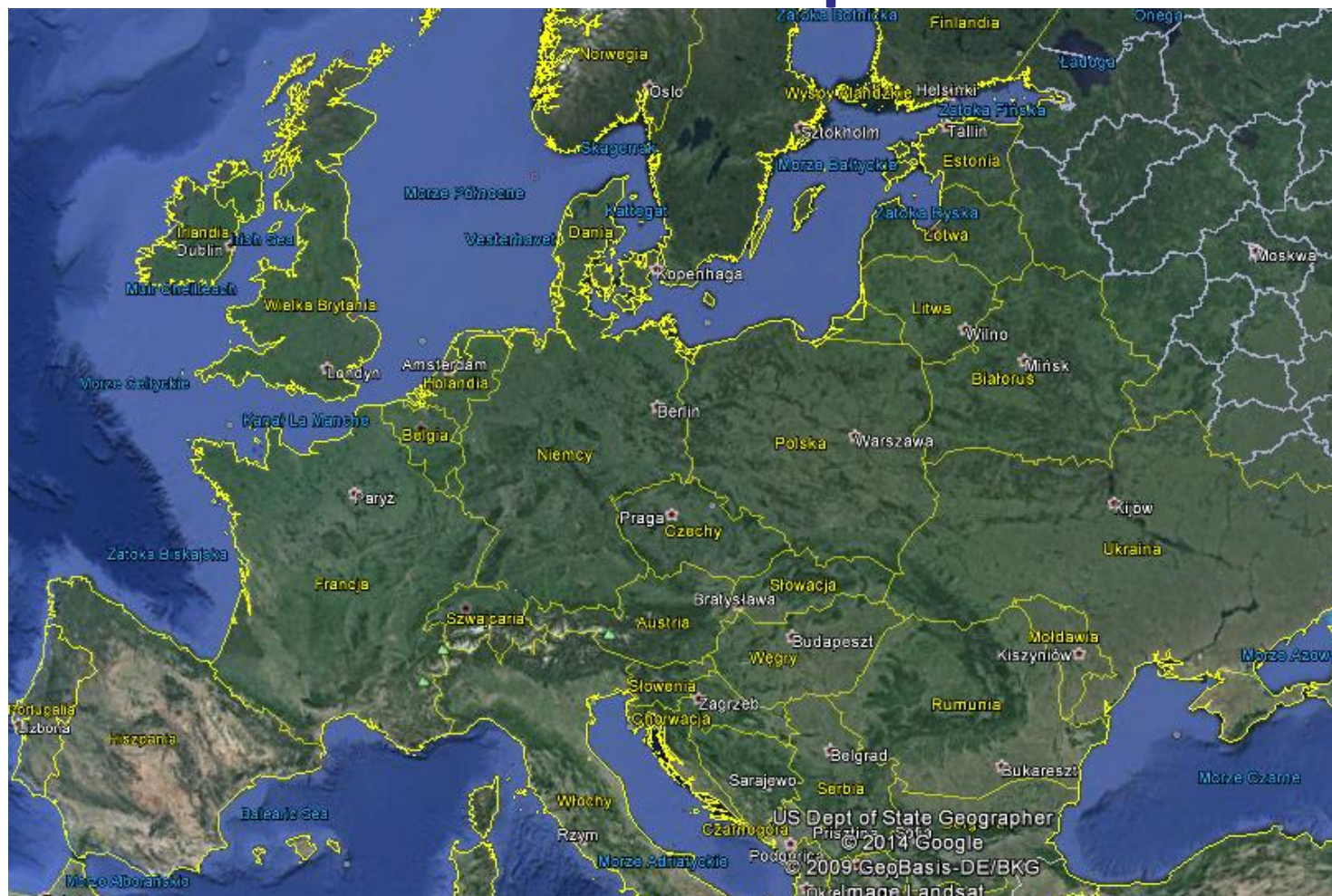
czy jednak

CEL => STRUKTURĘ optymalną?

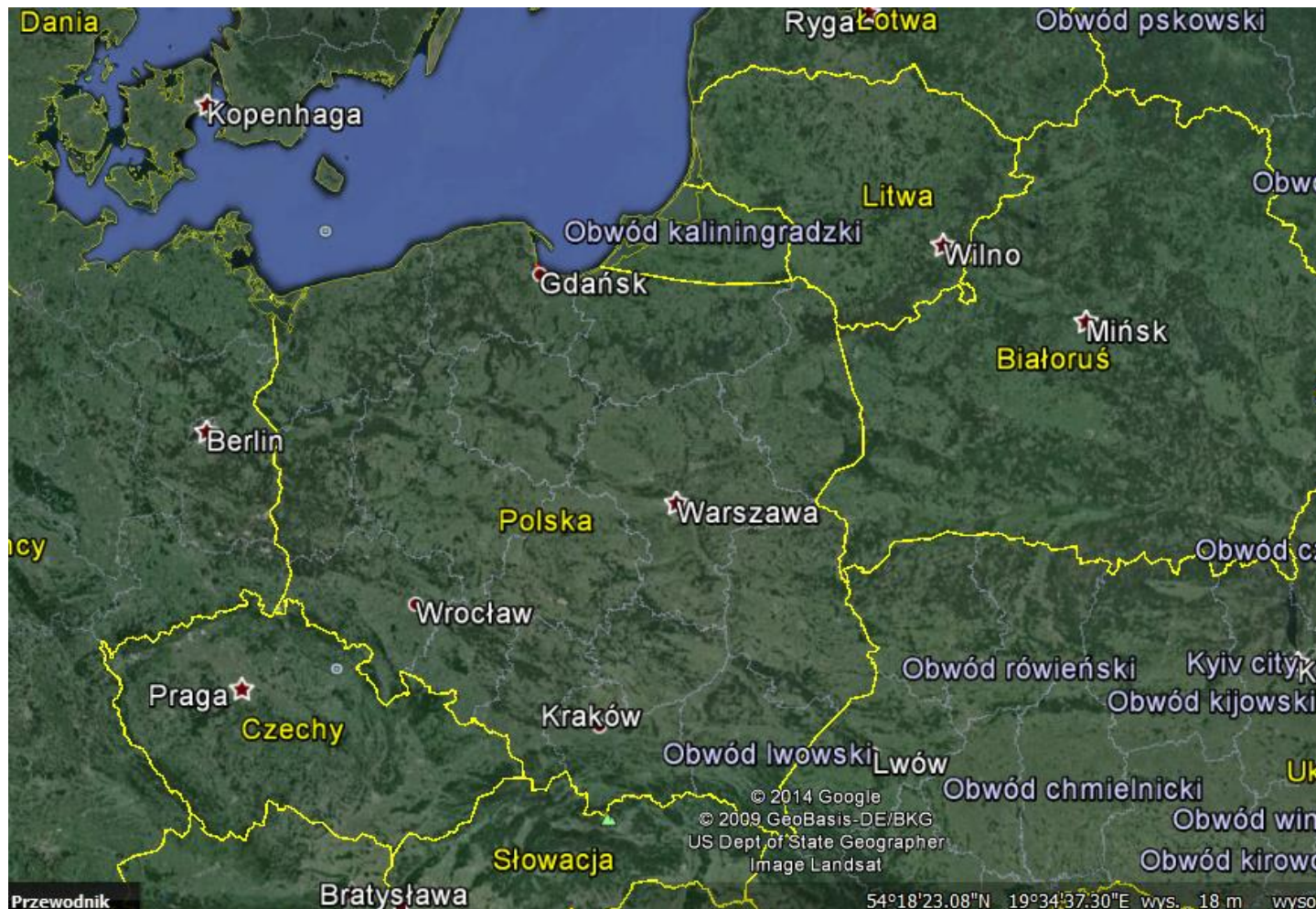

OM w Europie

OM w regionie

Obszar metropolitalny, czyli ...

- Zakres analizy zgodny z SIWZ
- Ale?
 - jaki jest zakres rzeczywisty ?
 - MRR: MOF + Tczew
 - brak analiz na temat rzeczywistego oddziaływania OM
 - zróznciowany, zależy od analizowanej funkcji

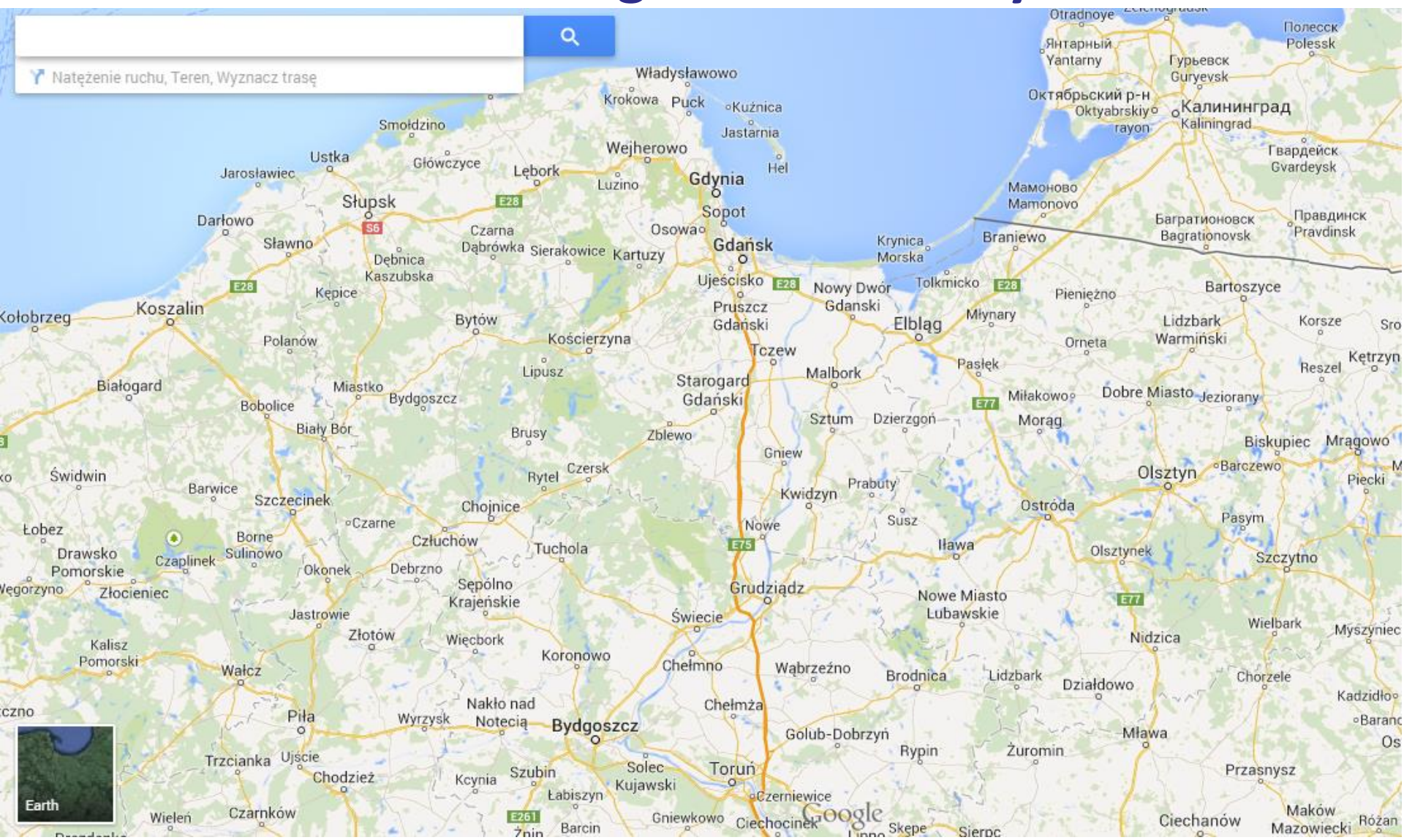

Obszar metropolii wg SIWZ

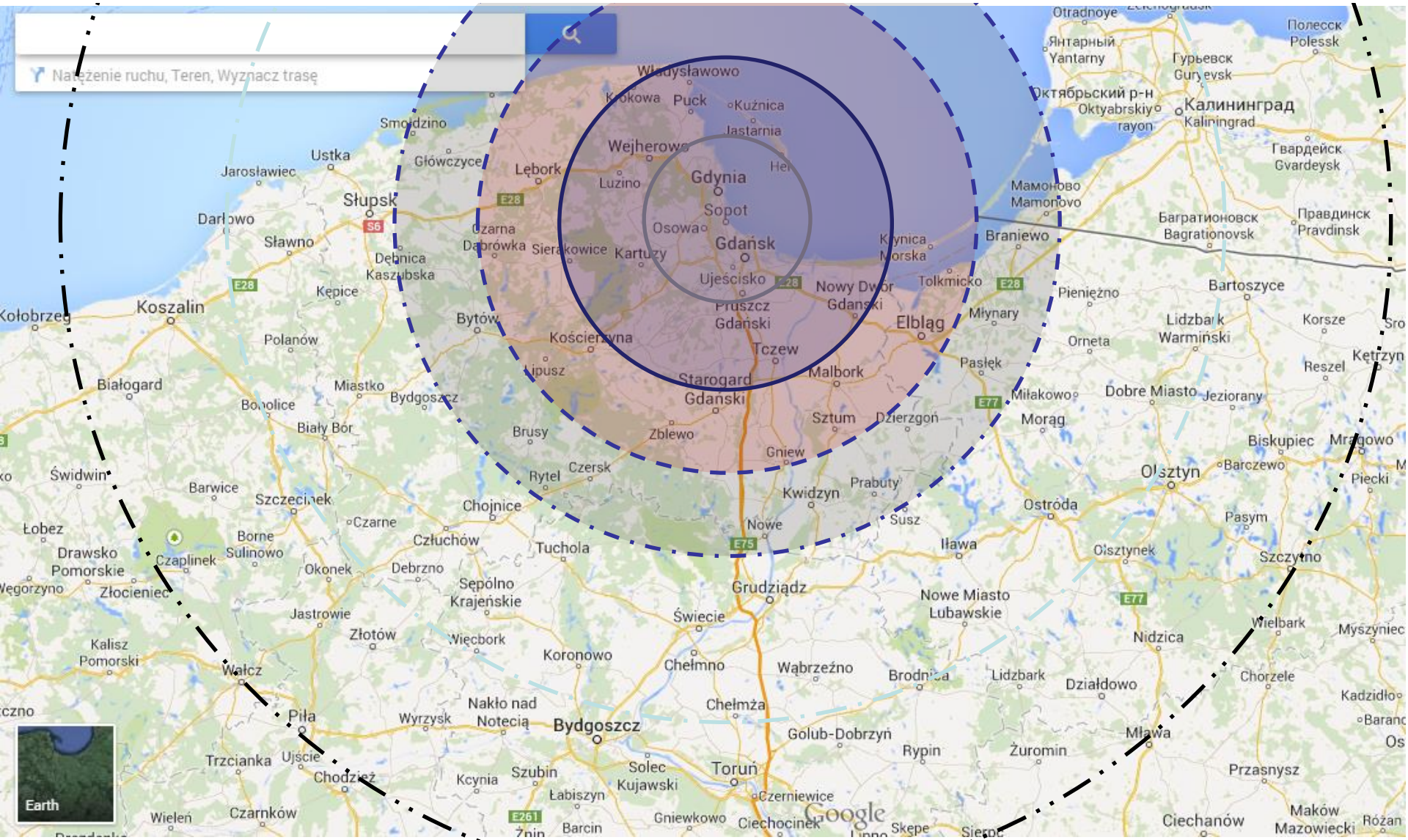

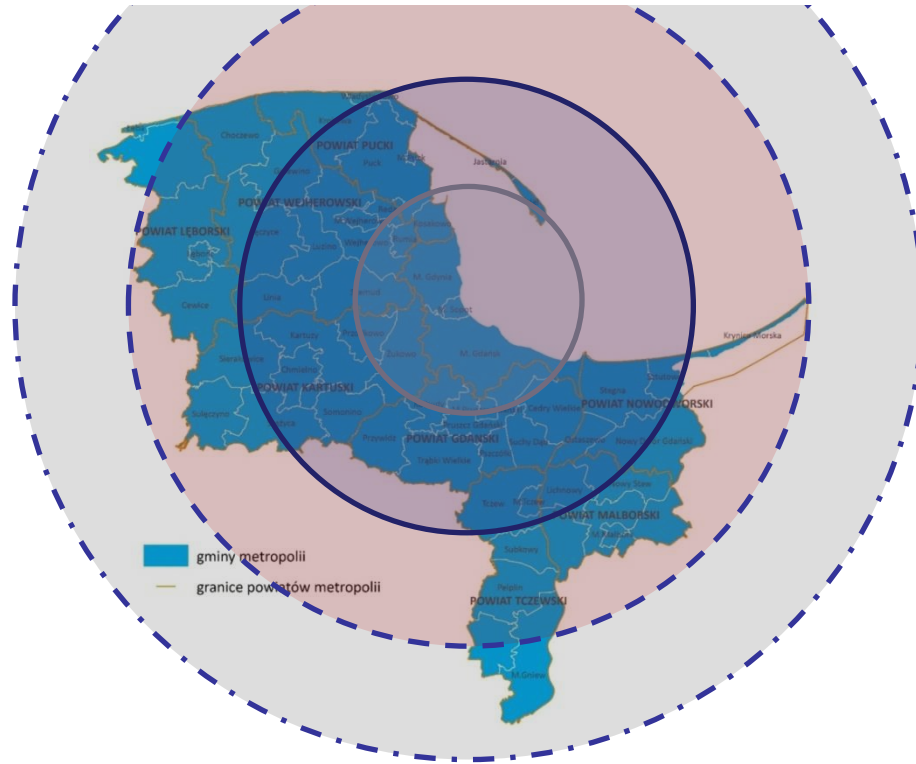
Zerowanie granic mentalnych

Obszar oddziaływania rdzenia OM

Obszar oddziaływania rdzenia OM

Czy jednak? czas dojazdu do rdzenia OM (środa 3.09.2014, godz. 8.30)

	Gdańsk	Sopot	Gdynia	ŚREDNIA
Sopot	20		18	19
Gdynia	34	18		26
Gdańsk		20	34	27
Pruszcz Gdański	17	37	35	30
Rumia	41	29	22	31
Żukowo	31	36	34	34
Reda	48	36	29	38
Wejherowo	57	45	38	47
Tczew	38	53	51	47
Nowy Dwór Gdański	34	55	54	48
Kartuzy	50	48	48	49
Puck	62	52	45	53
Pelplin	43	59	57	53
Starogard Gdański	48	62	61	57

czas dojazdu do rdzenia OM

	Gdańsk	Sopot	Gdynia	ŚREDNIA
Kościerzyna	62	67	66	65
Władysławowo	74	66	59	66
Elbląg	53	74	75	67
Gniew	55	70	78	68
Malbork	57	74	74	68
Zblewo	65	81	78	75
Lębork	88	79	71	79
Paśćk	66	86	87	80
Sztum	70	86	85	80
Świecie	75	89	88	84
Grudziądz	76	90	90	85
Kwidzyn	75	90	95	87
Krynica Morska	73	99	94	89
Lipusz	81	93	94	89

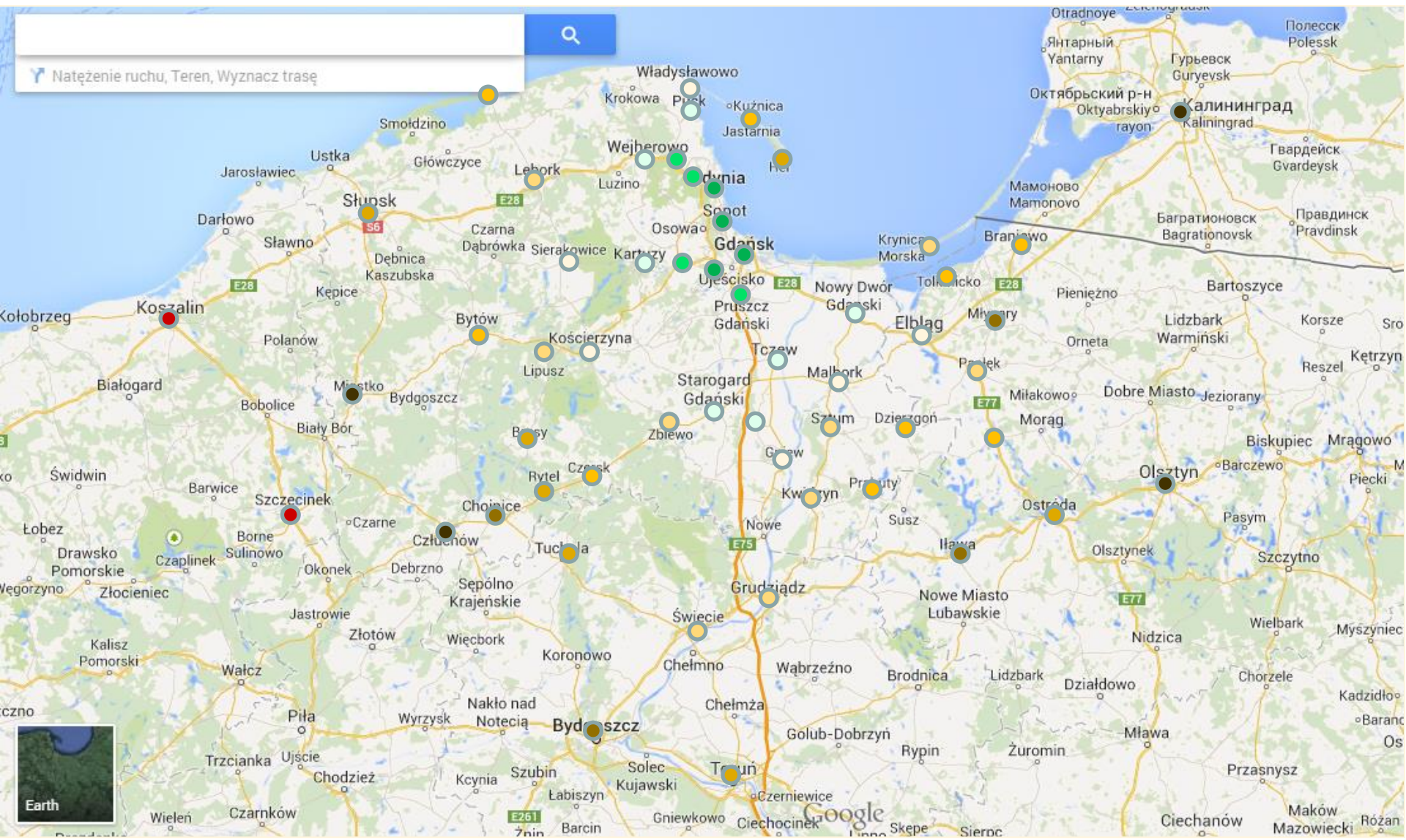
Czas dojazdu do rdzenia OM

Jastarnia	97	91	84	91
Braniewo	78	98	99	92
Tolkmicko	78	103	99	93
Milomłyn	81	101	102	95
Prabuty	88	104	101	98
Czersk	85	107	107	100
Bytów	94	103	103	100
Dzierzgoń	90	108	105	101
Łeba	110	105	98	104
Ostróda	92	113	113	106
Rytel	103	118	102	108
Brusy	100	113	112	108
Hel	114	109	103	109
Toruń	101	113	113	109
Tuchola	104	116	124	115
Słupsk	119	119	112	117
Susz	111	129	127	122
Bydgoszcz	116	126	126	123
Młynary	108	133	129	123
Chojnice	118	129	129	125
Ława	111	133	133	126
Człuchów	127	140	139	135
Olsztyn	122	143	143	136
Miastko	127	140	152	140
Kalinigrad	129	151	150	143
Koszalin	173	174	166	171
Szczecinek	164	177	178	173

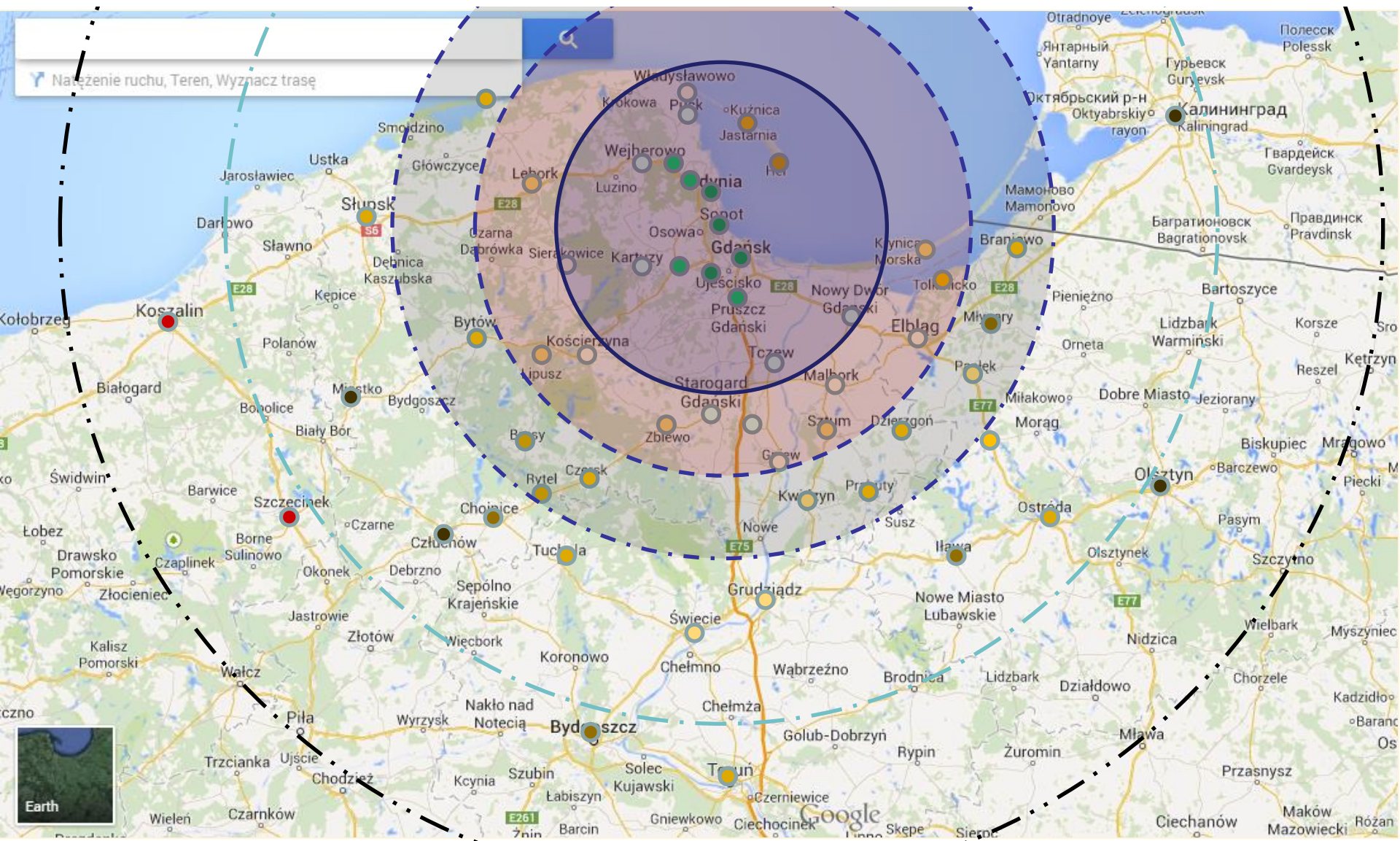

Granice oddziaływania na podstawie czasu dojazdu

Granice oddziaływania na podstawie czasu dojazdu a odległość od rdzenia OM

Czas dojazdu do rdzenia OM a potencjał rynku

	Gdańsk	Sopot	Gdynia	ŚREDNIA	Skumulowana populacja
Sopot	20		18	19	
Gdynia	34	18		26	287 829
Gdańsk		20	34	27	748 105
Kolbudy	25	32	31	29	775 892
Pruszcz Gdański	17	37	35	30	822 606
Rumia	41	29	22	31	852 483
Żukowo	31	36	34	34	874 062
Reda	48	36	29	38	923 984
Wejherowo	57	45	38	47	984 873
Tczew	38	53	51	47	1 003 162
Nowy Dwór Gdański	34	55	54	48	1 035 793
Kartuzy	50	48	48	49	1 059 716
Puck	62	52	45	53	1 076 418
Pelplin	43	59	57	53	1 125 609
Starogard Gdański	48	62	61	57	1 149 374
Kościerzyna	62	67	66	65	1 173 139
Władysławowo	74	66	59	66	1 188 435
Elbląg	53	74	75	67	1 313 103
Malbork	57	74	74	68	1 352 490
Sierakowice	69	73	69	70	1 360 098
Lębork	88	79	71	79	1 395 887
Pasłęk	66	86	87	80	1 415 559
Sztum	70	86	85	80	1 434 225
Świecie	75	89	88	84	1 468 538
Grudziądz	76	90	90	85	1 567 264
Kwidzyn	75	90	95	87	1 605 896

Diagnoza

- OM jest **najważniejszym ośrodkiem metropolitalnym położonym w pn. Polsce i jednocześnie w pd. części basenu Morza Bałtyckiego o regionalnej (lecz ponadnarodowej) sile oddziaływania**
- OM jest **ośrodkiem policentrycznym** oparty przede wszystkim o potencjał gospodarczy rdzenia - Trójmiasta oraz mniejszych ośrodków wzrostu położonych w jego bezpośrednim otoczeniu
- OM w konsekwencji zmian w otoczeniu zewnętrznym oraz inwestycji w infrastrukturę staje się rosnącym **węzłem transportowo-logistycznym o znaczeniu regionalnym** opartym przede wszystkim o porty morskie Gdańska i Gdyni oraz port lotniczy Gdańsk-Rębiechowo
- Struktura gospodarki OM ma **charakter postindustrialny** w wyraźną dominacją sektora usług rynkowych nad sektorem przemysłu (**ale przemysł jest istotny**)
- **Udział przemysłu przetwórczego w rynku pracy jest wyższy w obszarze uzupełniającym** a zwłaszcza w powiatach kartuskim, lęborskim, gdańskim, tczewskim, wejherowskim; najniższy w nowodworskim, Sopocie i Gdańsku

Diagnoza

- Na tle kraju OM charakteryzuje specjalizacja w przemysłach **średnio-niskich technologii**
- Rdzeń OM wyróżnia lokalizacja **sektorów wysokiej technologii**
- Specjalizacja w tym zakresie jednakże słabnie **(potwierdzają to dane nt. eksportu z perspektywy technologicznej)**
- W ujęciu intensywności wiedzy w sektorze usług OM wyróżnia się w zakresie **usług intensywnie wykorzystujących wiedzę** a ...
- ...zwłaszcza w zakresie **usług rynkowych i finansowych wg klasyfikacji KE**

Przemysł – ujęcie technologiczne

	ht	mht	m lt	lt
GDAŃSKI	2,94	0,74	1,34	0,80
KARTUSKI	0,12	0,76	0,99	1,15
LĘBORSKI	0,08	0,31	0,87	1,40
MALBORSKI	0,09	0,67	0,98	1,19
NOWODWORSKI	0,00	0,25	1,40	1,15
PUCKI	0,30	0,44	0,85	1,34
TCZEWSKI	1,05	1,03	1,29	0,83
WEJHEROWSKI	0,17	0,37	1,07	1,26
M. GDAŃSK	1,05	0,86	1,93	0,56
M. GDYNIA	1,02	0,61	2,34	0,44
M. SOPOT	2,19	0,54	2,00	0,58
OM UZUPEŁNIAJĄCY	0,62	0,61	1,07	1,14
OM RDZEŃ	1,09	0,75	2,09	0,52
OM ŁĄCZNIE	0,88	0,69	1,64	0,79

	ht	mht	m lt	lt
GDAŃSKI	2,82	1,06	1,17	0,78
KARTUSKI	0,07	0,58	1,05	1,21
LĘBORSKI	0,13	0,41	0,87	1,38
MALBORSKI	0,03	0,79	0,93	1,18
NOWODWORSKI	0,00	0,21	1,72	1,04
PUCKI	0,04	0,52	0,55	1,50
TCZEWSKI	0,21	1,08	1,43	0,79
WEJHEROWSKI	0,10	0,33	1,12	1,29
M. GDAŃSK	3,19	0,76	1,78	0,58
M. GDYNIA	1,51	0,44	2,57	0,42
M. SOPOT	1,09	0,70	1,81	0,72
OM UZUPEŁNIAJĄCY	0,43	0,66	1,05	1,16
OM RDZEŃ	2,53	0,65	2,05	0,53
OM ŁĄCZNIE	1,72	0,65	1,66	0,78

Usługi – ujęcie wiedzochłonności

	HT KIS	KIS MS	KIS FS	KIS INNE	KIS	LKIS
GDAŃSKI	0,47	0,90	0,63	0,78	0,78	1,17
KARTUSKI	0,20	0,69	0,46	1,17	0,88	1,09
ŁĘBORSKI	0,18	0,99	0,39	1,06	0,91	1,07
MALBORSKI	0,16	0,94	0,80	1,28	1,05	0,97
NOWODWORSKI	0,06	0,57	0,53	1,08	0,80	1,15
PUCKI	0,17	0,52	0,26	0,71	0,57	1,32
TCZEWSKI	0,58	0,78	0,55	1,29	1,01	0,99
WEJHEROWSKI	0,39	0,88	0,75	1,07	0,93	1,05
M. GDAŃSK	0,81	1,25	0,87	1,13	1,11	0,91
M. GDYNIA	1,17	1,29	1,14	0,76	0,99	1,01
M. SOPOT	1,67	1,57	1,97	0,84	1,23	0,83
OM UZUPEŁNIAJĄCY	0,30	0,80	0,56	1,06	0,88	1,09
OM RDZEŃ	0,99	1,28	1,03	0,99	1,08	0,94
OM ŁĄCZNIE	0,75	1,12	0,87	1,01	1,01	0,99

	HT KIS	KIS MS	KIS FS	KIS INNE	KIS	LKIS
GDAŃSKI	0,14	0,76	0,49	0,85	0,71	1,24
KARTUSKI	0,05	0,45	0,51	1,31	0,89	1,09
ŁĘBORSKI	0,08	0,94	0,48	1,18	0,92	1,06
MALBORSKI	0,05	0,95	1,23	1,25	1,05	0,96
NOWODWORSKI	0,00	0,50	0,48	1,16	0,81	1,16
PUCKI	0,02	0,39	0,19	0,60	0,44	1,46
TCZEWSKI	0,07	0,76	0,49	1,28	0,94	1,05
WEJHEROWSKI	0,09	0,69	0,44	1,68	1,14	0,88
M. GDAŃSK	1,16	1,31	1,25	1,08	1,16	0,87
M. GDYNIA	0,71	1,91	1,68	0,60	1,02	0,98
M. SOPOT	0,56	1,38	1,99	0,80	1,04	0,97
OM UZUPEŁNIAJĄCY	0,07	0,69	0,54	1,21	0,89	1,09
OM RDZEŃ	0,97	1,52	1,44	0,90	1,10	0,91
OM ŁĄCZNIE	0,70	1,27	1,17	0,99	1,04	0,97

Diagnoza

- OM charakteryzuje na tle kraju **wysoki poziom „klasteryzacji”** gospodarki w szczególności w rdzeniu i paśmie powiatów bezpośrednio otaczających rdzeń
- Szczególnie silne klastry występują w **sek. stoczniovym, sektorze TSL opartym o porty morskie (gospodarka morska), jubilerskim, ICT, turystyce**
- Gospodarka OM charakteryzuje się **wysoką ekspozycją na szoki makroekonomiczne, przeciętnym poziomem wrażliwości na szoki i relatywnie wysokim poziomem zdolności absorpcyjnej**
- Gospodarka OM charakteryzuje się **wysoką ekspozycją na sezonowość**

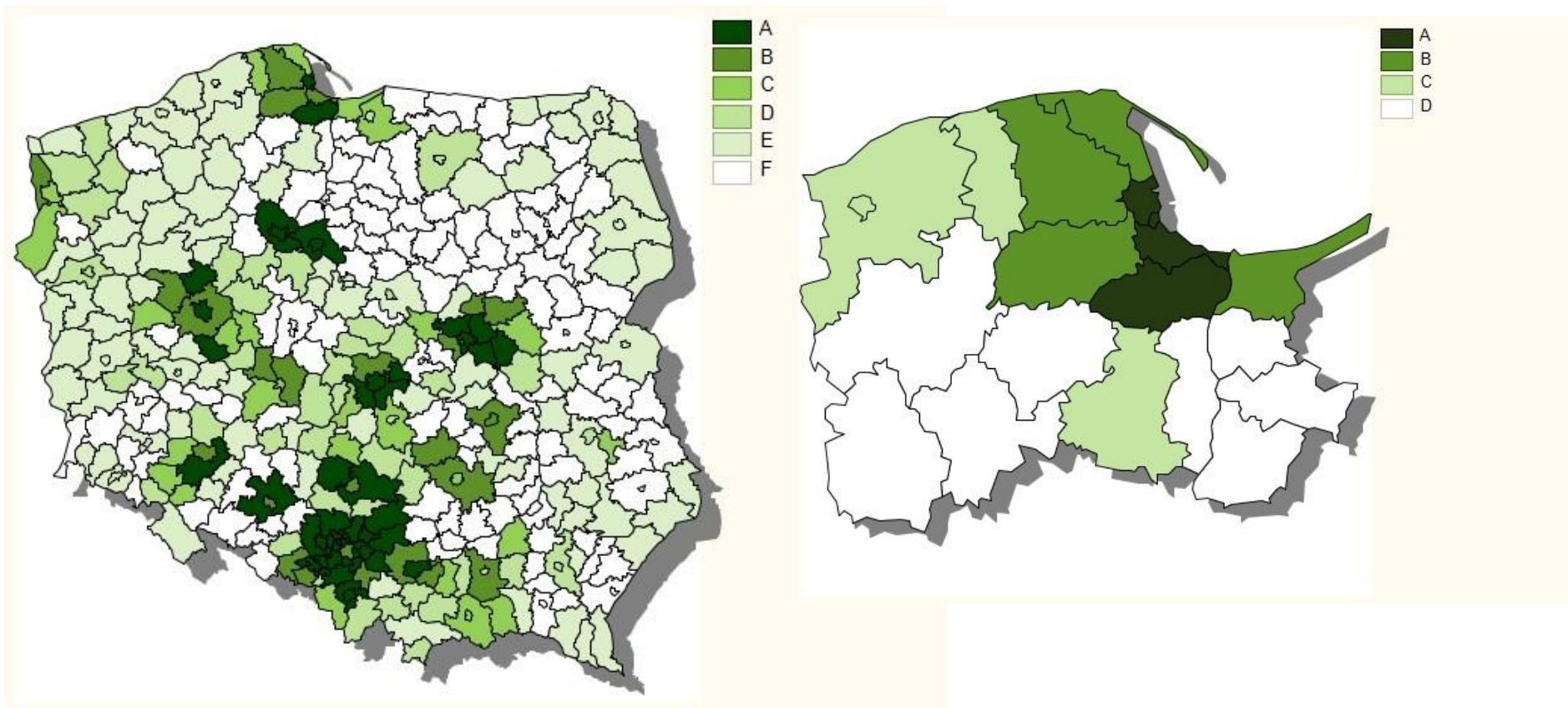

Indeksy klasteryzacji dla OM i pozostałych powiatów woj.

	SQ	DIV	SIGMA
M. SOPOT	1,623	0,429	960,924
GDAŃSKI	1,358	0,429	915,599
M. GDYNIA	1,482	0,429	839,017
KARTUSKI	1,047	0,429	719,763
WEJHEROWSKI	1,098	0,429	696,465
M. GDAŃSK	1,303	0,429	619,368
LĘBORSKI	0,738	0,143	566,762
PUCKI	0,988	0,429	498,342
NOWODWORSKI	0,847	0,429	383,724
TCZEWSKI	0,028	0,029	2,756
MALBORSKI*	0,000	0,000	0,000
STAROGARDZKI	0,364	0,086	158,616
BYTOWSKI	0,241	0,086	144,909
M. SŁUPSK	0,317	0,143	100,544
SŁUPSKI	0,307	0,143	80,006
CZŁUCHOWSKI	0,129	0,029	59,164
CHOJNICKI	0,000	0,000	0,000
KOŚCIERSKI	0,000	0,000	0,000
KWIDZYŃSKI	0,000	0,000	0,000

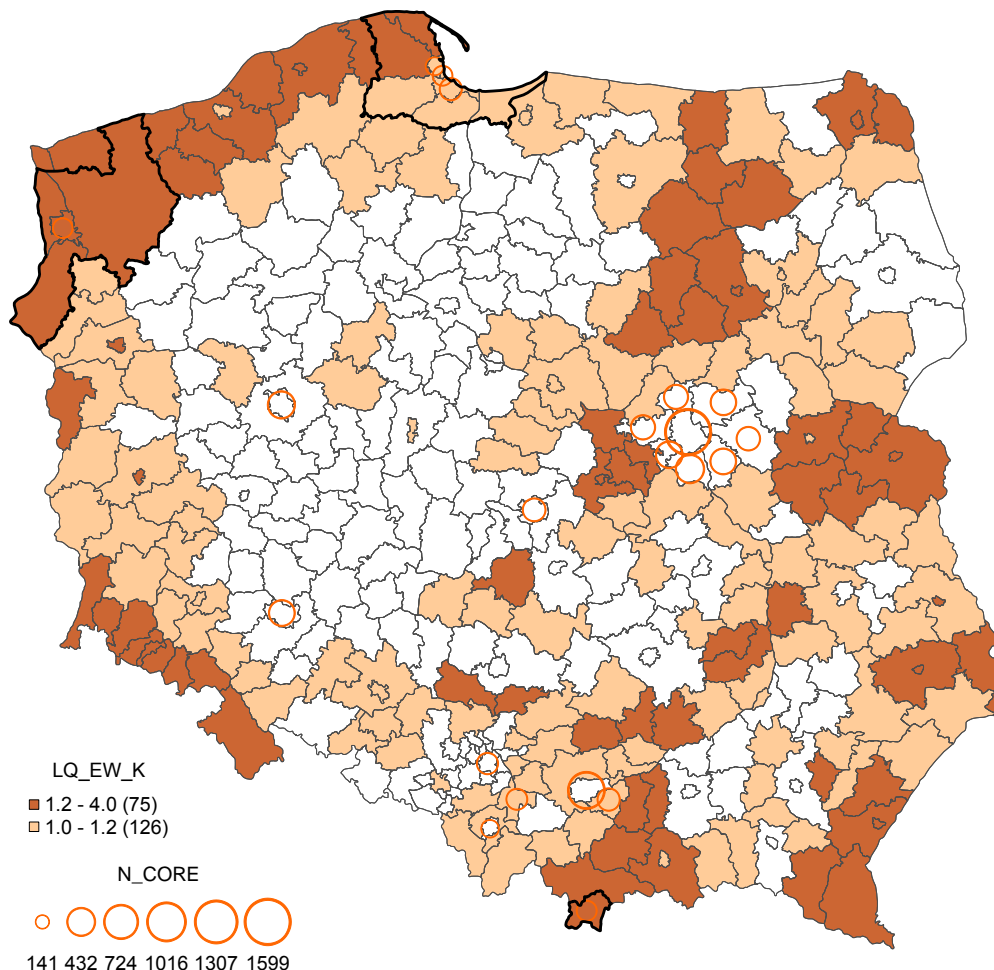
Indeks klasteryzacji SQ dla Polski i woj. pomorskiego

Źródło: opracowane przez D.Ciolek

Skupienia zidentyfikowane wiązki K20 turystyka

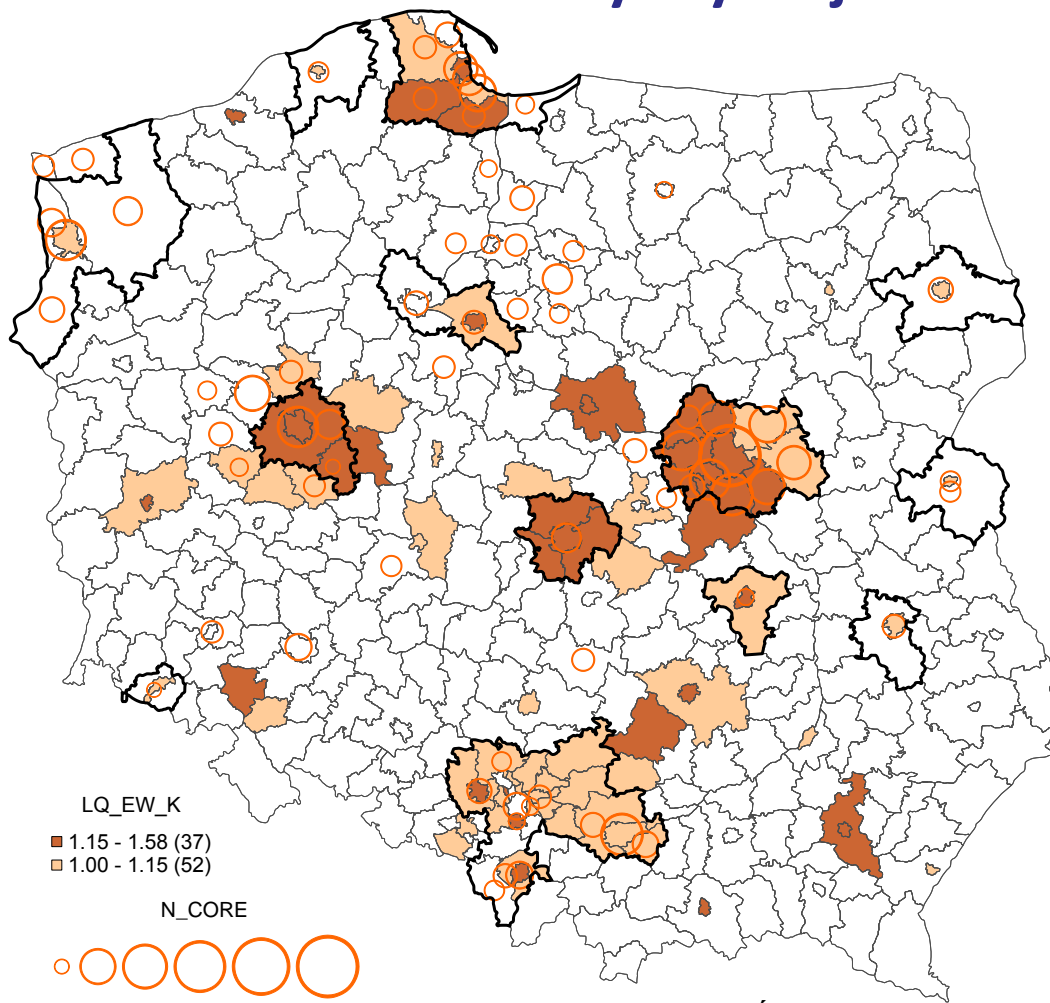

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

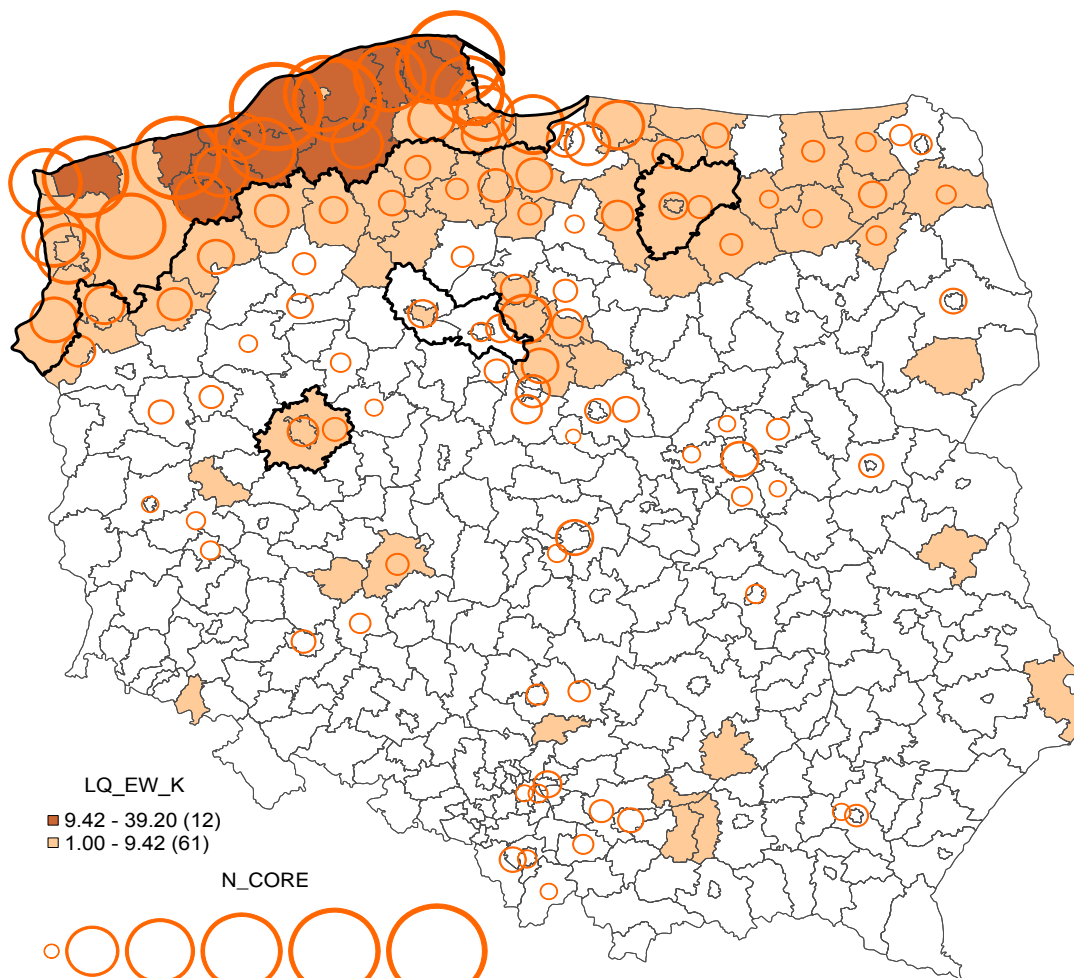
Skupienia zidentyfikowane wiązki K22 dystrybucja

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

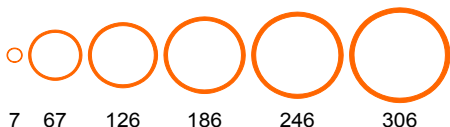

Skupienia zidentyfikowane wiązki K23 produkty rybne

LQ_EW_K
■ 9.42 - 39.20 (12)
■ 1.00 - 9.42 (61)

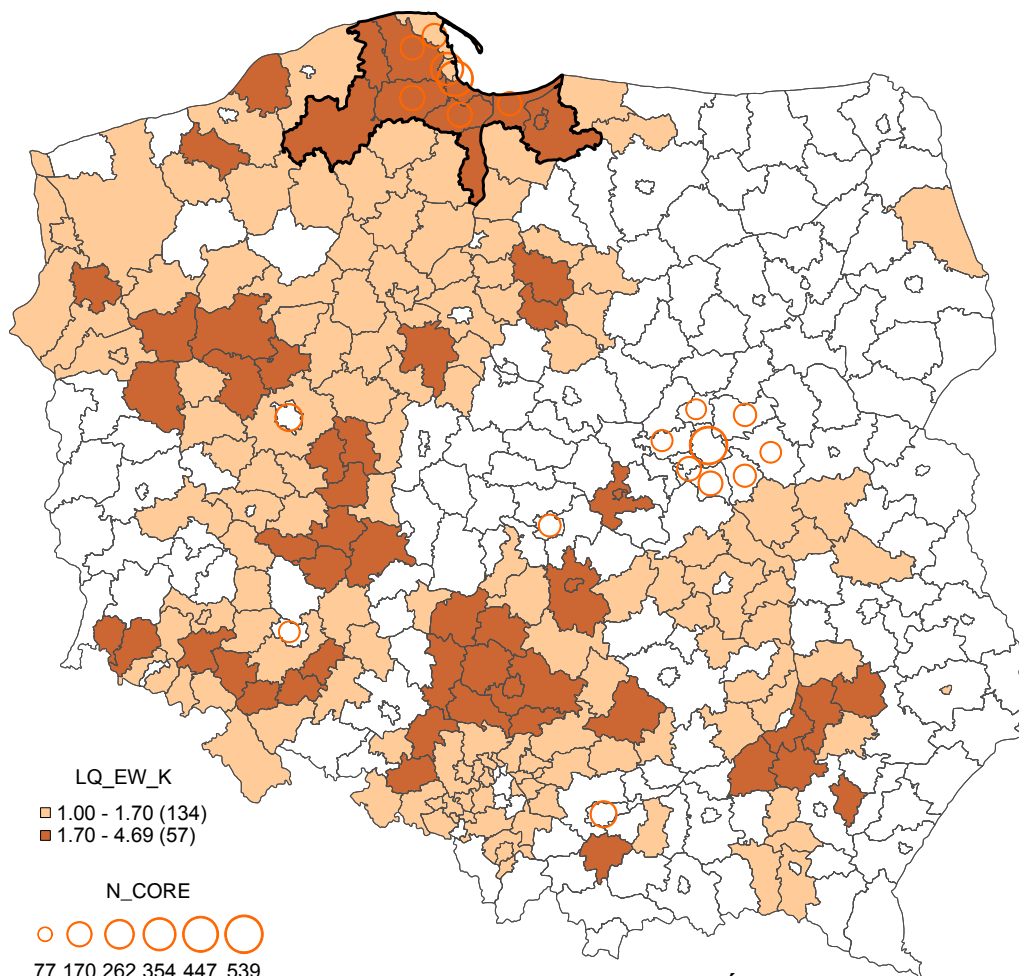
N_CORE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Skupienia zidentyfikowane wiązki K26 bizuteria

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Diagnoza

- **Przyszłościowe sektory rozwoju gospodarki OM:**

- gospodarka morska (wyspecjalizowana produkcja stoczniowa, offshore, produkcja jachtów),
- porty morskie i centra logistyczne – sektor TSL (lotnictwo, kolej, multimodalny)
- sektor ICT (elektronika, internet, software, sztuczna inteligencja),
- turystyka (tradycyjna, eventowa, zdrowotna => kompleksowa),
- sektor usług biznesowych i finansowych (BPO/SSC, KIBS),
- chemiczny i petrochemiczny,
- metalowy,
- meblowy (drzewny)
- biotechnologiczny i farmaceutyczno-kosmetyczny
- energetyka (EJ1, OZE)

Sektory kluczowe i specjalizacje obszaru metropolitalnego

GOM		
351	Budowa i naprawy statków i łodzi	14,95
152	Przetwarzanie i konserwowanie ryb i produktów rybołówstwa	7,02
631	Przeładunek, magazynowanie, składowanie i przechowywanie towarów	4,74
552	Pola campingowe i inne miejsca krótkotrwałego zakwaterowania	3,06
401	Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej	2,39
634	Inne agencje transportowe	2,27
285	Obróbka metali i nakładanie powłok na metale; ogólna inżynieria mechaniczna	1,76
553	Restauracje	1,68
722	Doradztwo w zakresie oprogramowania i dostarczanie oprogramowania	1,54
292	Produkcja maszyn ogólnego przeznaczenia	1,51
803	Szkolnictwo wyższe	1,40
900	Odprowadzanie ścieków, wywóz śmieci, usługi sanitarne i pokrewne	1,35
742	Architektura, inżynieria i pokrewne doradztwo techniczne	1,31
752	Usługi na rzecz całego społeczeństwa	1,31

Sektory kluczowe i specjalizacje rdzeń - Trójmiasto

GOM - RDZEŃ

351	Budowa i naprawy statków i łodzi	21,42
362	Produkcja artykułów jubilerskich i podobnych	7,33
631	Przeładunek, magazynowanie, składowanie i przechowywanie towarów	7,08
401	Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej	3,68
634	Inne agencje transportowe	3,35
632	Usługi wspierające dla transportu: obsługa dróg, tras, terminali, dworców	3,28
402	Wytwarzanie gazu; dystrybucja paliw gazowych przez sieć zasilającą	3,07
803	Szkolnictwo wyższe	2,15
722	Doradztwo w zakresie oprogramowania i dostarczanie oprogramowania	2,08
742	Architektura, inżynieria i pokrewne doradztwo techniczne	1,70
292	Produkcja maszyn ogólnego przeznaczenia	1,60
553	Restauracje	1,51
702	Wynajem nieruchomości własnych lub dzierżawionych	1,44
741	Doradztwo księgowo, podatkowe, gospodarcze; badanie rynku i opinii publicznej; biura p	1,38
752	Usługi na rzecz całego społeczeństwa	1,37
747	Sprzątanie budynków	1,35
281	Produkcja metalowych elementów konstrukcyjnych	1,33
503	Sprzedaż części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych	1,32
672	Działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszem emerytalno-rentowym	1,31
703	Obsługa nieruchomości realizowana na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu	1,31
900	Odprowadzanie ścieków, wywóz śmieci, usługi sanitarne i pokrewne	1,27
285	Obróbka metali i nakładanie powłok na metale; ogólna inżynieria mechaniczna	1,26
511	Sprzedaż hurtowa realizowana na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu	1,26

Sektory kluczowe i specjalizacje obszar uzupełniający

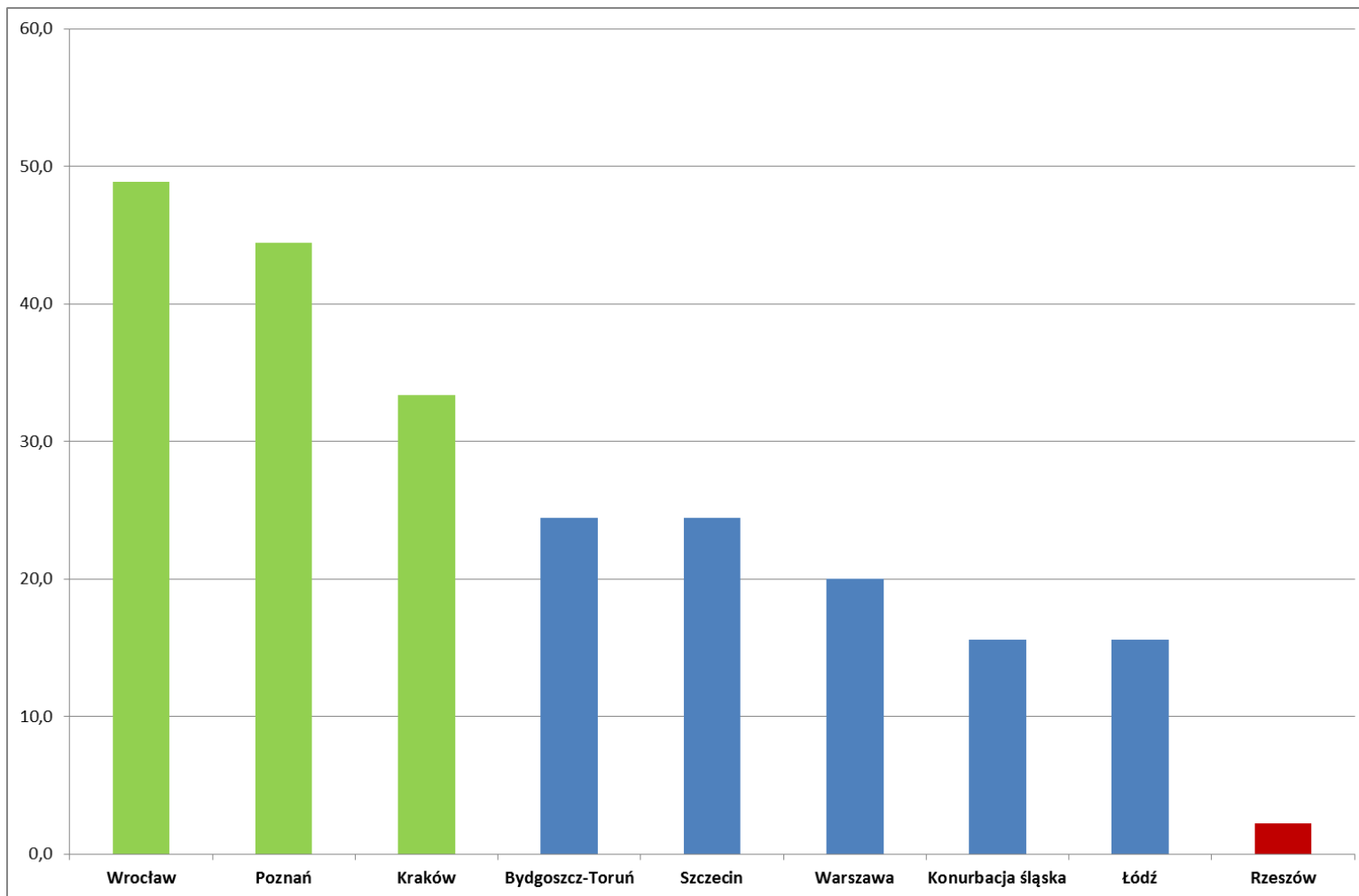
GOM - OBSZAR UZUPEŁNIAJĄCY

152	Przetwarzanie i konserwowanie ryb i produktów rybołówstwa	16,76
050	Rybołówstwo, wylęgarnie ryb, gospodarstwa rybackie; usługi związane z rybołówstwem	11,60
552	Pola campingowe i inne miejsca krótkotrwałego zakwaterowania	6,53
351	Budowa i naprawy statków i łodzi	3,74
201	Cięcie i heblowanie drewna, impregnacja drewna	2,76
285	Obróbka metali i nakładanie powłok na metale; ogólna inżynieria mechaniczna	2,63
316	Produkcja sprzętu elektrycznego do pojazdów, etc. i specjalistycznego sprzętu elektrycznego	2,52
203	Produkcja drewnianych elementów konstrukcyjnych i wyrobów stolarki budowlanej	2,42
011	Uprawy rolne; warzywnictwo; ogrodnictwo	2,12
553	Restauracje	1,98
013	Uprawy rolne połączone z chowem zwierząt (gospodarstwa mieszane)	1,85
454	Budowlane prace wykończeniowe	1,66
361	Produkcja mebli	1,65
014	Usługi związane z uprawami rolnymi oraz z hodowlą zwierząt, z wyjątkiem usług weterynaryjnych	1,60
287	Produkcja metalowych wyrobów gotowych (z wyj. narzędzi i artykułów ślusarskich)	1,54
252	Produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych	1,49
900	Odprowadzanie ścieków, wywóz śmieci, usługi sanitarne i pokrewne	1,49
853	Opieka socjalna	1,49
745	Rekrutacja pracowników i pozyskiwanie personelu	1,41
158	Produkcja artykułów spożywczych	1,41
551	Hotele	1,36
292	Produkcja maszyn ogólnego przeznaczenia	1,35
513	Sprzedaż hurtowa żywności, napojów i tytoniu	1,35

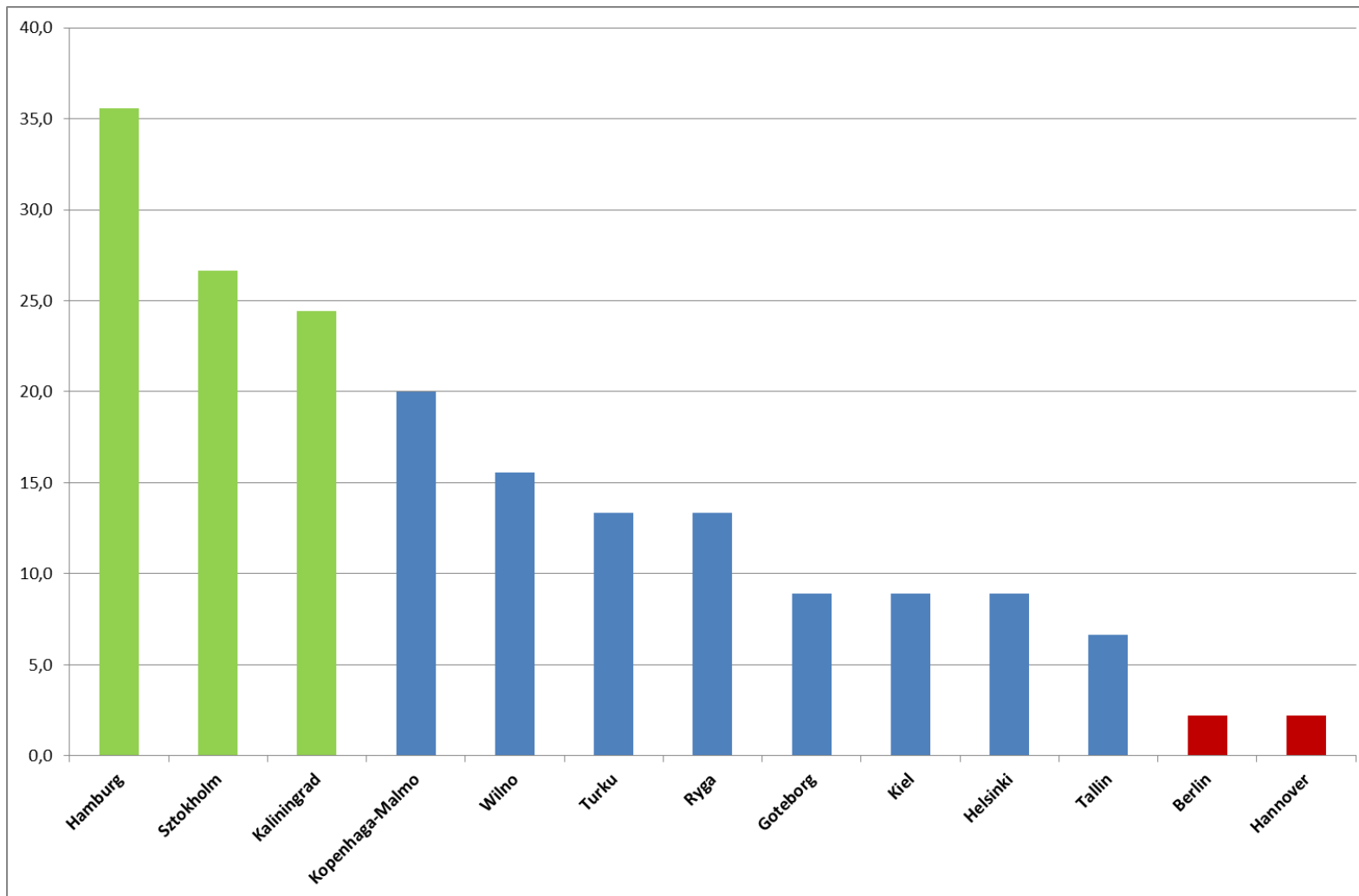

Z kim tak naprawdę konkuruje(my)?

Z kim tak naprawdę konkuruje(my)?

GOM na tle konkurentów

Zróźnicowanie		Podobieństwo		Wielkość		Sezonowość	
KŚ OM	262,8	GOM	0,00	KŚ OM	1 248 407	GOM	17,07
Szczecin OM	219,3	Szczecin OM	18,20	Kraków OM	615 090	Szczecin OM	16,55
BTOM	211,3	Kraków OM	39,07	GOM	596 918	Kraków OM	15,97
Wrocław OM	206,0	Poznań OM	39,19	Poznań OM	550 171	KŚ OM	15,12
Poznań OM	205,3	BTOM	44,05	Wrocław OM	466 705	Poznań OM	14,81
GOM	204,8	Wrocław OM	50,19	Szczecin OM	357 309	BTOM	14,75
Kraków OM	204,2	KŚ OM	107,68	BTOM	341 457	Wrocław OM	13,15

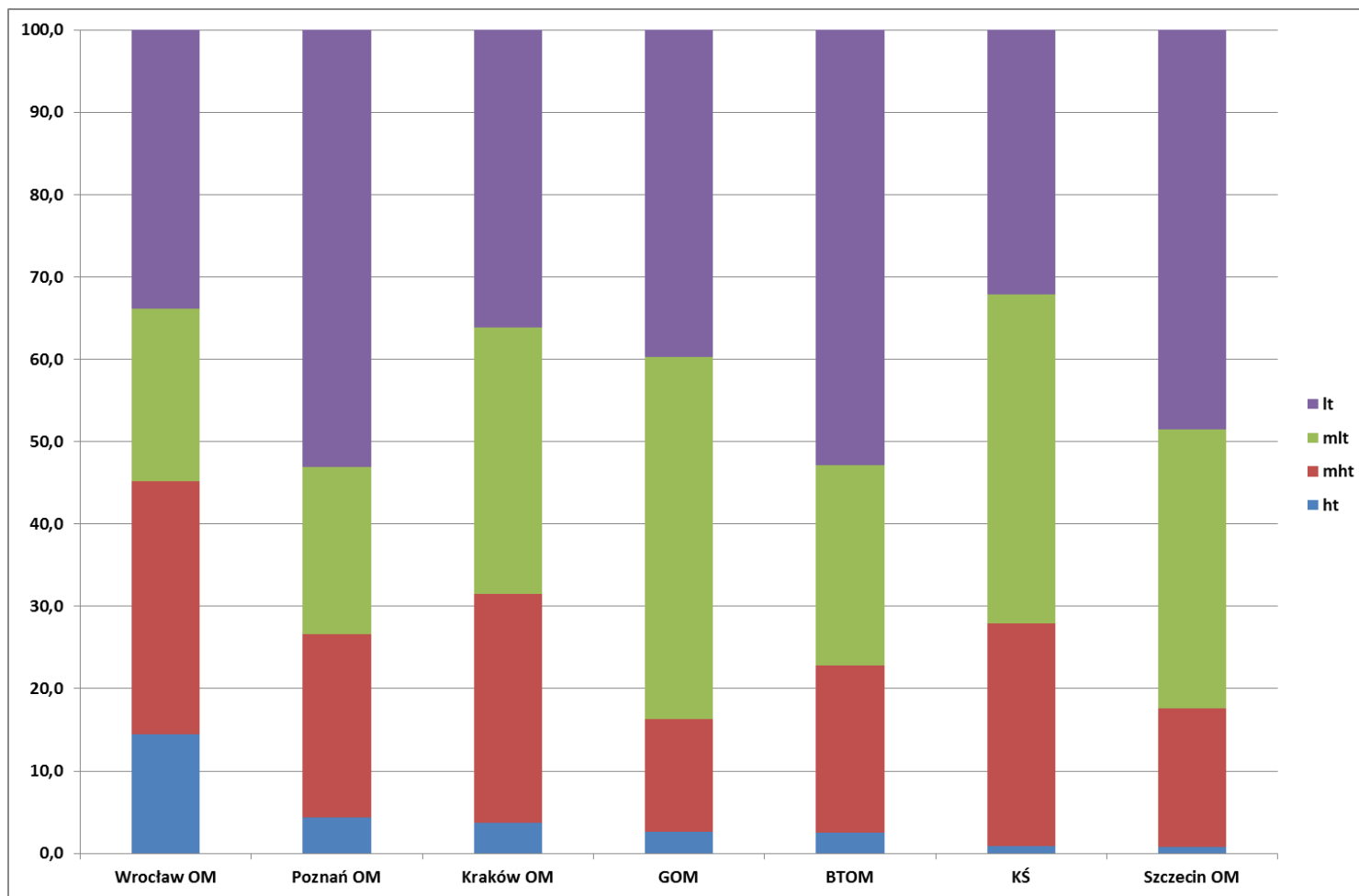
GOM na tle konkurentów

	ht	mht	mlt	lt		ht	mht	mlt	lt
Wrocław OM	4,835	1,540	0,785	0,673	Wrocław OM	14,4	30,8	21,0	33,8
Poznań OM	1,462	1,117	0,757	1,055	Poznań OM	4,4	22,3	20,3	53,1
Kraków OM	1,226	1,396	1,208	0,719	Kraków OM	3,7	27,9	32,3	36,2
GOM	0,883	0,686	1,644	0,789	GOM	2,6	13,7	44,0	39,7
BTOM	0,835	1,017	0,910	1,051	BTOM	2,5	20,3	24,3	52,9
KŚ	0,299	1,354	1,495	0,638	KŚ	0,9	27,0	40,0	32,1
Szczecin OM	0,254	0,843	1,266	0,965	Szczecin OM	0,8	16,8	33,9	48,5

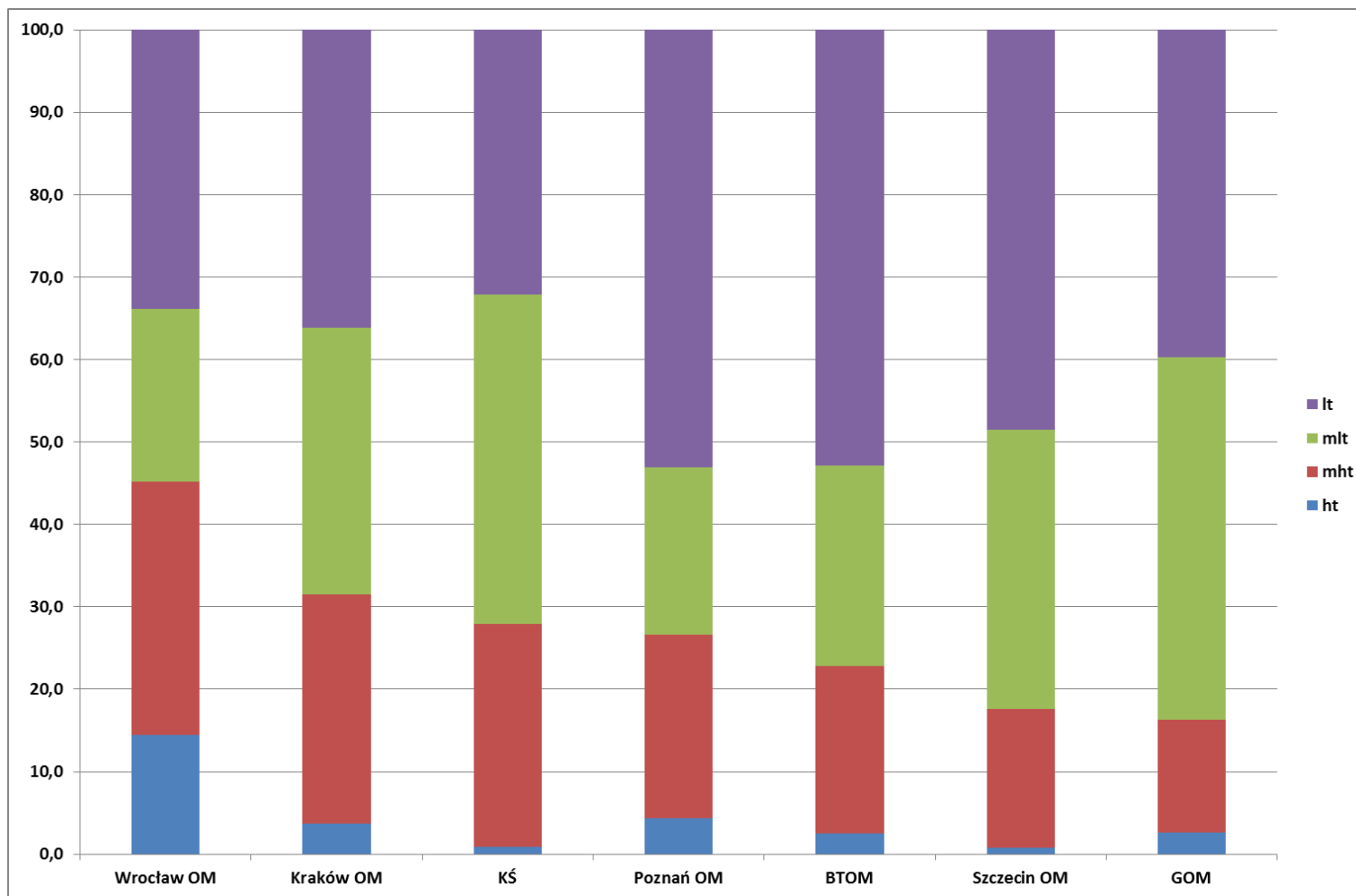

GOM na tle konkurentów (wg ht)

GOM na tle konkurentów (wg ht + mht)

Sektory kluczowe i specjalizacje kluczowych konkurentów WROCŁAW

Wrocław		
243	Produkcja farb, lakierów i podobnych substancji powłokowych, farb drukarskich i mas uszczelniających	10,84
321	Produkcja diod, lamp i innych elementów elektronicznych	10,62
297	Produkcja sprzętu gospodarstwa domowego	9,18
323	Produkcja odbiorników telewizyjnych i radiowych oraz związanego z nimi wyposażenia	5,10
747	Sprzątanie budynków	4,81
745	Rekrutacja pracowników i pozyskiwanie personelu	3,66
671	Działalność pomocnicza związana z pośrednictwem finansowym, z wyjątkiem ubezpieczeń	3,12
803	Szkolnictwo wyższe	2,62
746	Inwigilacja i ochrona	2,61
651	Pośrednictwo walutowe	2,44

Sektory kluczowe i specjalizacje kluczowych konkurentów KRAKÓW

Kraków OM		
313	Produkcja izolowanych drutów i przewodów	13,50
271	Produkcja żeliwa i stali oraz stopów żelaza	6,84
343	Produkcja części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych i ich silników	4,50
803	Szkolnictwo wyższe	2,51
401	Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej	2,10
747	Sprzątanie budynków	1,96
722	Doradztwo w zakresie oprogramowania i dostarczanie oprogramowania	1,94
222	Poligrafia i usługi związane z poligrafią	1,91
742	Architektura, inżynieria i pokrewne doradztwo techniczne	1,90
925	Biblioteki, archiwa, muzea i pozostała działalność kulturalna	1,75

Sektory kluczowe i specjalizacje kluczowych konkurentów POZNAŃ

Poznań OM

244	Produkcja środków farmaceutycznych, chemikaliów medycznych i środków pochodzenia roślinnego	3,87
402	Wytwarzanie gazu; dystrybucja paliw gazowych przez sieć zasilającą	3,64
401	Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej	3,57
291	Produkcja urządzeń wytwarzających i wykorzystujących energię mechaniczną, z wyjątkiem silników lotniczych, sam	3,37
341	Produkcja pojazdów mechanicznych	3,31
159	Produkcja napojów	2,55
634	Inne agencje transportowe	2,36
803	Szkolnictwo wyższe	2,16
222	Poligrafia i usługi związane z poligrafią	1,96
511	Sprzedaż hurtowa realizowana na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu	1,94

Zróżnicowanie wewnętrzne

- **Potencjał gospodarczy OM w dużym stopniu skupiony jest w rdzeniu OM i w powiatach bezpośrednio otaczających rdzeń OM**
- **OM charakteryzuje wysoki poziom zróżnicowania**
- **Potencjał gospodarczy OM rdzenia i obszaru uzupełniającego jest w dużym stopniu komplementarny**
- **Najwyższy poziom strukturalnego podobieństwa wyróżnia Gdańsk i Gdynię, w stosunku do gospodarki Gdańska największe strukturalne różnice przejawiają pow. pucki i nowodworski**
- **Najmniej zróżnicowaną strukturę gospodarki ma Sopot, najbardziej pow. pucki**
- **Powiaty pucki, nowodworski i lęborski charakteryzuje najwyższa ekspozycja na sezonowość, najniższa występuje w Gdańsku i Gdyni**
- **Na terenie OM widać przesłanki kształtowania się specjalizacji funkcjonalnej – przemysł przetwórczy stopniowo realokuje się do subregionalnych ośrodków wzrostu położonych poza rdzeniem, w rdzeniu rośnie zatrudnienie w szerokiej gamie usług back office związanych z napływem BPO/SSC, KIBS, centrach badawczo-rozwojowych z różnych sektorów**

Zróżnicowanie wewnętrzne gospodarki i strukturalne podobieństwo

Powiat	Indeks podobieństwa	Powiat	Indeks zróżnicowania
M. GDAŃSK	0,0	PUCKI	428,0
M. GDYNIA	68,8	NOWODWORSKI	314,0
M. SOPOT	111,0	KARTUSKI	284,2
TCZEWSKI	120,8	WEJHEROWSKI	264,3
GDAŃSKI	123,0	M. GDYNIA	260,4
MALBORSKI	124,8	MALBORSKI	257,5
WEJHEROWSKI	126,1	M. GDAŃSK	245,9
LĘBORSKI	167,9	LĘBORSKI	242,4
KARTUSKI	179,8	TCZEWSKI	240,5
NOWODWORSKI	219,4	GDAŃSKI	233,6
PUCKI	327,1	M. SOPOT	214,9

Silne strony

- **nadmorskie położenie**
- **wysoka atrakcyjność osiedleńcza - relatywnie wysoki poziom życia**
- **stosunkowo duży endogeniczny potencjał rynku OM**
- **prężność demograficzna**
- **wysoki poziom przedsiębiorczości (aktywności gospodarczej) mieszkańców**
- **zróżnicowanie strukturalne gospodarki OM**
- **relatywnie wysoka zdolność do absorpcji szoków zewnętrznych i wewnętrznych, symetrycznych i asymetrycznych – zdolności adaptacyjne**
- **wyraźnie zarysowany profil specjalizacji**

Przewagi absolutne/komparatywne/konkurencyjne

- **nadmorskie położenie**
- **wysoka atrakcyjność osiedleńcza - relatywnie wysoki poziom życia**

Klasy atrakcyjności inwestycyjnej (IR 2010)

	Jakość instytucji	Kapitał ludzki	Zasoby rynku pracy	Poziom rozwoju	Potencjał rynkowy	Poziom kosztów	Kapitał wiedzy i innowacyjność	Agglomercja BIZ	Jakość życia	Dostępność transportowa
Dolnośląskie	A	B	C	C	B	C	A	B	B	A
Kujawsko-pomorskie	E	C	C	C	C	C	C	D	E	C
Lubelskie	C	C	D	E	E	C	C	E	E	E
Lubuskie	B	C	C	C	C	D	D	C	C	C
Łódzkie	B	C	C	C	C	B	C	D	C	C
Małopolskie	C	B	B	B	C	C	A	C	A	C
Mazowieckie	D	A	B	A	A	E	A	A	B	A
Opolskie	C	C	D	C	D	B	D	C	D	B
Podkarpackie	E	C	D	E	E	B	C	D	C	E
Podlaskie	C	D	C	D	D	A	C	E	B	D
Pomorskie	C	B	B	B	B	D	B	C	C	C
Śląskie	C	C	C	C	A	D	B	A	D	A
Świętokrzyskie	B	D	D	E	D	B	D	D	E	E
Warmińsko-mazurskie	D	E	E	D	C	A	E	E	C	D
Wielkopolskie	D	C	A	C	C	B	B	B	B	B
Zachodniopomorskie	B	C	D	C	C	C	D	C	B	C

Klasy atrakcyjności inwestycyjnej (IR 2010)

	Przemysł przetwórczy	Usługi rynkowe	B+R	HQ	BPO
Dolnośląskie	B	A	B	B	A
Kujawsko-pomorskie	D	D	C	D	C
Lubelskie	E	E	E	E	E
Lubuskie	D	D	D	D	D
Łódzkie	C	C	C	C	B
Małopolskie	B	B	B	B	A
Mazowieckie	B	A	A	A	A
Opolskie	C	D	C	C	C
Podkarpackie	E	E	D	E	D
Podlaskie	E	D	D	E	D
Pomorskie	C	B	C	C	B
Śląskie	A	B	B	B	B
Świętokrzyskie	E	E	E	E	E
Warmińsko-mazurskie	E	E	E	E	E
Wielkopolskie	B	B	C	B	A
Zachodnio-pomorskie	D	C	C	C	C

Słabe strony

- peryferyjność, a tym samym ograniczona dostępność transportowa od lądu
- brak silnych ośrodków metropolitalnych w najbliższym otoczeniu – ograniczony potencjał sieciowania rozwoju
- relatywnie niski poziom internacjonalizacji gospodarki (poza gospodarką portową)
- wysoki poziom kosztów w tym pracy, energii, koszty życia
- ograniczony potencjał innowacyjny
- ograniczona ilość silnych podmiotów gospodarczych o kapitale krajowym
- wysoki poziom ekspozycji na szoki zewnętrzne i sezonowość
- nadmierne uzależnienie współczesnego modelu rozwoju od środków zewnętrznych
- niski poziom inteligencji strategicznej, niski poziom wysublimowania strategii biznesowych
- niski poziom współpracy w obrębie OM, niski poziom koordynacji działań a w konsekwencji duplikowanie działań przez instytucje OM

Szanse

- **wzrost znaczenia regionu Morza Bałtyckiego w tym państw skandynawskich w gospodarce globalnej**
- **rozwój państw BRIC oraz państw Afryki oraz Ameryki Pd. – intensyfikacja wymiany handlowej drogą morską**
- **dalsze pogłębienie integracji gospodarczej w ramach UE**
- **wzrost skali aktywności inwestycji zagranicznych w ujęciu globalnym w tym w grupie państw wysokorozwiniętych**
- **lokalizacja strategicznych inwestycji krajowych/europejskich na terenie OM np. elektrownia jądrowa w Żarnowcu**

Zagrożenia

- **destabilizacja Unii Europejskiej (rozpad strefy euro) i w konsekwencji jej potencjalna dezintegracja**
- **destabilizacja państw sąsiadujących – konflikt zbrojny**
- **niekorzystne zmiany klimatyczne w tym ekstremalnych zjawisk pogodowych – podnoszenie się poziomu morza, rosnące ryzyko pogodowe**
- **globalny kryzys finansowy/gospodarczy prowadzący do zmiany obecnego modelu globalizacji i międzynarodowego podziału pracy**
- **niekorzystne tendencje demograficzne w tym zwłaszcza starzenie się społeczeństwa**
- **zwiększony odpływ pracowników – nasilone procesy migracyjne**
- **katastrofa ekologiczna w rejonie Morza Bałtyckiego**
- **przyspieszona konwergencja płac do poziomu państw Europy Zachodniej – utrata prostej przewagi kosztowej**
- **dynamiczny rozwój konkurencyjnych OM w Polsce i w basenie Morza Bałtyckiego**
- **dalsza deindustrializacja Europy**

Podstawowe wyzwania dla rozwoju obszaru metropolitalnego

- wyczerpywanie się potencjału rozwoju opartego o proste mechanizmy nadrabiania zaległości rozwojowej (konwergencja) => zmiana modelu rozwojowego na bardziej intensywny;
- przełamanie miękkich barier rozwoju gospodarczego (niski poziom wzajemnego zaufania, ograniczona współpraca, brak koordynacji działań);
- utrata prostych przewag konkurencyjnych, konsekwentne wzmacnianie kluczowych przewag konkurencyjnych OM;
- wzrost jakości kapitału ludzkiego i społecznego;
- wzrost potencjału do absorpcji i tworzenia nowoczesnych technologii;
- dywersyfikacja ryzyk rozwojowych; ucieczka przed nadmierną specjalizacją,
- zahamowanie procesu deindustrializacji;
- narastanie konfliktów między głównymi kierunkami rozwoju (np. rozwój portów, centrów logistycznych, przemysłu, wydobywanie gazu łupkowego (*Dutch disease*) a walory środowiskowe, rozwój turystyki)

Proponowane kierunki działań

- Rozbudowa infrastruktury dostępowej do rdzenia OM w celu wzmocnienia dyfuzji bodźców rozwojowych oraz próba ukierunkowania rozwoju metropolii (działania wyprzedzające)
- Zintegrowana oferta inwestycyjna OM oraz zintegrowana promocja OM (marka OM)
- Polepszone, zintegrowane planowanie przestrzenne OM
- Koordynowanie działań strategicznych podmiotów gospodarczych i instytucji (porty morskie, lotniska, parki naukowo-technologiczne, agencje rozwoju, agencja promocji)
- Zintegrowana oferta turystyczna OM
- Promowanie akumulacji kapitału krajowego, potencjału innowacyjnego i internacjonalizacji działalności
- Ukierunkowana reindustrializacja OM
- Rozbudowa potencjału naukowego OM i kapitału ludzkiego w kierunku budowy realnej metropolii wiedzy
- Wzmacnianie potencjału sieciowania OM
- **Warunek sine qua non – nowy etap współpracy metropolitalnej**

Dziękujemy serdecznie za uwagę i prosimy o przesyłanie dodatkowych uwag i komentarzy

Tomasz Brodzicki

t.brodzicki@instytut-rozwoju.org

Jakub Kwiatkowski

j.kwiatkowski@instytut-rozwoju.org

Więcej na temat Projektu

www.metropoliagdansk.pl/strategia-rozwoju-metropolii-2030/